

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Приймальною комісією
Протокол № 5 від 29.03.2021 року
Голова Приймальної комісії
Віктор ОГНЕВ'ЮК

Програма
фахового випробування з соціальної роботи

Освітній рівень: другий (магістерський)
Спеціальність: 231 Соціальна робота
Освітня програма: 231.00.01 Соціальна робота,
231.00.02 Соціальна педагогіка,
231.00.03 Моніторинг і оцінка соціальних програм
На основі: освітнього ступеня бакалавр, магістр, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-методичної та
начальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри соціальної
педагогіки та соціальної роботи
протокол № 4 від 23.02.2021 року

Завідувач кафедри

Тетяна ЛЯХ

Київ – 2021

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Відповідно до Правил прийому до Київського університету імені Бориса Грінченка абітурієнти при вступі на навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти на основі освітнього ступеня бакалавр, магістр, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст проходять фахове випробування.

Програма фахового випробування з соціальної роботи на другий (магістерський) рівень вищої освіти за спеціальністю «Соціальна робота», розроблена відповідно до навчальних програм з фахових дисциплін, що вивчаються студентами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності «Соціальна робота»: «Теорія соціальної роботи», «Генеza соціальної роботи», «Технології соціальної роботи».

У програмі визначені мета, завдання та форма проведення фахового випробування з соціальної роботи на продовження навчання за спеціальністю «Соціальна робота», розкриті його структура і зміст, визначені критерії оцінювання знань вступника. Програма завершується списком основної та додаткової літератури рекомендованої для опрацювання при підготовці до фахового випробування.

Мета фахового випробування: визначити глибину знань з обраної спеціальності, професійні уміння та навички в обсязі базової вищої освіти.

Завданнями фахового випробування є оцінка:

- знань основ соціальної роботи;
- обізнаності щодо сучасних цінностей соціальної роботи та її генези;
- розуміння призначення та функцій соціальної роботи в сучасному суспільстві;
- знання технологій та методів соціальної роботи;
- обізнаності щодо діяльності соціального працівника в різних сферах соціальної роботи та особливостей соціальної роботи з різними категоріями отримувачів соціальних послуг.

Форма проведення – тестова.

Тривалість підготовки – 80 хвилин.

Оцінювання: тест оцінюється за 200 бальною шкалою.

Критерії оцінювання знань вступника

Кількість балів (max - 200)	Критерії
180 – 200	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
160 – 179	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
140 – 159	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
120 – 139	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
100 – 119	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 99	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Сутність соціальної роботи як виду професійної діяльності, соціального інституту та науки. Історичний розвиток розуміння сутності соціальної роботи. Сучасні визначення соціальної роботи. Співвідношення понять «Соціальна робота», «Соціальний захист», «Соціальна допомога», «Соціальна підтримка», «Соціальне забезпечення». Сучасні підходи до розуміння мети, завдань, функцій, видів та напрямів (сфер) соціальної роботи. Предмет і завдання соціальної роботи як науки. Провідні категорії соціальної роботи. Практика соціальної допомоги та благодійності як підґрунтя становлення професійної соціальної роботи. Соціальна допомога, соціальний захист та благодійність в історії людства. Передумови зародження професійної соціальної роботи в Західній Європі та Північній Америці. Основні етапи становлення професійної соціальної роботи зарубіжних країнах. Сучасний стан соціальної роботи в світі. Історія та сучасний стан професійної соціальної роботи в Україні. Функції соціальної роботи. Принципи соціальної роботи. Соціальна робота в системі наук. Соціальна робота як вид професійної діяльності. Зміст понять і категорій соціальної роботи. Характеристика категорій клієнтів соціальної роботи. Суб'єкти соціальної роботи. Рівні соціальної роботи. Ресурси та ресурсне забезпечення соціальної роботи. Сутність поняття «теорія соціальної роботи». Класифікація теорій соціальної роботи. Компоненти соціально-педагогічної теорії соціальної роботи. Сучасні теорії соціальної роботи. Об'єкт і суб'єкт практичної соціальної роботи. Надавачі та отримувачі (користувачі) соціальних послуг та втручань, соціальні працівники (фахівці, волонтери) та клієнти й їх оточення як суб'єкти соціальної роботи. Функції і професійні ролі соціального працівника. Цінності сучасної соціальної роботи. Етичні принципи соціальної роботи

ГЕНЕЗА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Вплив Хрещення Русі на характер, форми допомоги та підтримки різних категорій населення. Основні форми княжої благодійності. Церковно-монастирська система благодійності. Традиції соціальної підтримки нужденних за часів козацтва. Виникнення приватної благодійності. Соціальна діяльність братств.

Сільська громада як осередок соціального захисту нужденних. Форми соціальної підтримки вразливих верств населення у сільській громаді. Утвердження державно-адміністративних підходів до суспільної та приватної опіки. Створення системи громадської опіки, приказів громадської опіки. Започаткування адресної допомоги нужденним. Соціальна підтримка дітей в освітній діяльності земств. Педагогічна спрямованість діяльності земських установ у сфері громадської опіки. Започаткування соціальної підтримки дітей та підлітків, схильних до правопорушень у діяльності земств. Характеристика соціальної роботи в установах соціальної підтримки дітей, позбавлених батьківського піклування. Становлення та розвиток системи інтернатних

зкладів. Етапи розвитку соціальної роботи в Україні. Започаткування підготовки соціальних робітників в Україні. Соціокультурні та економічні чинники розвитку соціальної роботи в Україні. Генеза центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Роль неурядових організацій у розвитку соціальної роботи.

ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Сутність технологій соціальної роботи. Базові технології соціальної роботи. Роль та місце психологічних методів в технологіях соціальної роботи. Роль та місце соціологічних методів в технологіях соціальної роботи. Сутність поняття «організаційні форми соціальної роботи». Соціальна діагностика в технологіях соціальної роботи. Технологія соціальної експертизи. Технології проектування в соціальній роботі. Технології соціальної профілактики та адаптації. Технології соціальної реабілітації та терапії. Технології групової роботи. Технології консультування та посередництва. Технології зв'язку з громадськістю. Соціально-педагогічні технології в соціальній роботі. Технології соціальної роботи з сім'єю. Технології соціальної роботи з людьми літнього віку. Технології соціальної роботи з дезадаптованими дітьми і підлітками. Технології соціальної роботи з молоддю. Технології соціальної роботи з особами з інвалідністю.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за ред. І. Д. Зверєвої. Київ – Симферопіль : Універсум, 2014. 536 с.
2. Історія соціальної роботи : навчальний посібник / [уклад.: О. О. Кравченко, О. О. Матрос]. Умань : РВЦ «Візаві», 2017. 117 с.
3. Карпенко О. Г., Романова Н. Ф. Теорія та практика соціальної роботи: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ : Слово, 2015. 402, [1] с.
4. Лукашевич М. П., Семігіна Т. В. Соціальна робота: теорія і практика : навч. посіб. 2–е вид. К.: Каравела, 2014. 368 с.
5. Лукашевич П., Шандор Ф. Соціологія соціальної роботи: теорія та практика: підручник. М ; ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т». Ужгород : РІК-У, 2018. 231 с.
6. Семігіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
7. Тимошенко Н. Є. Вступ до спеціальності: соціальна робота. Модуль 2 : навч. посіб. К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2014. 245 с.

Додаткова

1. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2009. 208 с.
2. Безпалько О. В., Зверєва І. Д., Веретено Т. Г. Соціальна педагогіка : навч. посіб. / За ред. О. В. Безпалько. К. : Академ. Видав., 2013. 312 с.
3. Бойко А. М., Бондаренко Н. Б., Брижувата О. С. Соціальна робота: теорії та методи соціальної роботи : у 3–х ч. / за ред. Т. В. Семігіної, І. М. Григи. К.: ВД «Києво-Могилянська Академія», 2004. Ч. 2. 224 с.

4. Вайнола Р. Х. Технологізація соціально-педагогічної роботи: теорія та практика : навч. посіб. / за ред. С. О. Сисоєвої. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. 134 с.
5. Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації : навч.-метод. комплекс / Авт.-упор.: О. В. Безпалько, І. Д. Зверева, З. П. Кияниця та ін. / За заг. ред. І. Д. Зверєвої, Ж. В. Петрочко. К.: Фенікс, 2007. 528 с.
6. Сейко Н. А. Добродійність у сфері освіти України (XIX – поч. XX ст.): Київський учбовий округ: монографія / Наталя Сейко. Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2006. 448 с.
7. Соціальна робота : навч. посіб. / [Авт. кол.: К. М. Левківський, В. Л. Кулініченко, В. Є. Слушаєва та ін.]. К.: НТУУ «КПІ», 2011. 372 с.
8. Соціальна робота в громаді м. Києва: інтегрований підхід : метод. реком. / О. В. Безпалько, І. Д. Зверева, З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. К., 2011. 72 с.
9. Теорії і методи соціальної роботи : підручник для студ. вищ. навч. закладів / за ред. Т. В. Семигіної, І. І. Миговича. 3-є вид. К.: Академвидав, 2012. 328 с.